

DE REGEL VOOR DE AFWEGING

Auteur: Martin Liebrechts, 6 december 2010

Zoeken naar het evenwicht in de tijd bij ingrepen in de bestaande woningvoorraad

Bij de keuze voor de specifieke ingreep in de bestaande woningvoorraad spelen in algemene zin drie soorten kennis een rol: de benodigde feitenkennis, de expertise (ofwel ervaring) en tot slot de wijsheid (ofwel begrip voor de context). Het begint altijd bij de (feiten)kennis en de erbij behorende aspecten gaat. Welke kennis is nodig om überhaupt de afweging te maken voor de toekomst van een woning, een bouwblok en een complex. Een vijftal gezichtspunten ofwel invalshoeken zijn te onderscheiden:

- De verschillende FYSIEKE DRAGERS: stedenbouw, architectuur, woontechniek, bouwtechniek en technische staat. Zij zeggen in samenhang iets over de potentie van het bestaande als fysieke grootheid.
- HET TIJDSPERSPECTIEF. Voor welke periode en dus voor welke vraag op termijn moet er een kwaliteit geleverd worden. Het tijdsperspectief kan betrekking hebben op het totaal als op de onderliggende bouwstenen.
- HET PROCES ofwel luisteren naar betrokkenen. Het proces kent vele aspecten: de afweging, de besluitvorming en de uitvoering. Bij al deze afzonderlijke aspecten gaat het om een evenwicht tussen de belangen van de betrokkenen ofwel de realisatie van draagvlak.
- DE KOSTEN. Het hele scala speelt hierbij een rol, van investeringskosten tot expertisecosten tot woonlasten.
- DE WAARDEN en de onderlinge verhouding ofwel de waardebeoordeling. Bij waarde gaat het om de betekenis die aan een onderdeel of aan een samenhang van onderdelen gehecht wordt. Het zal duidelijk zijn dat het nooit en te nimmer een rekensom is van optellen en aftrekken, maar in alle gevallen zal het gebruik op korte of langere termijn de drager zijn. Bijvoorbeeld het behoud van cultuurhistorische panden is gebaseerd op de waardering van het verleden in de toekomst.

Inzicht door ervaring

Al decennia lang wordt er gepoogd de afweging te objectiveren. Dat zal nooit lukken. Het enige wat nagestreefd kan worden zijn de feiten over de genoemde onderdelen transparant en betrouwbaar te maken, ofwel objectieve feiten te verzamelen. De waardering van de afweging en de uiteindelijke keuze voor de gewenste kwaliteit in de tijd blijft een conceptuele aangelegenheid. Juist de visie op de samenhang levert het gewenste resultaat en blijft dus mede afhankelijk van het inzicht, dat gebaseerd is op ervaring en oog voor de context. Dus niet alleen verzamelen en rekenen, maar blijven zoeken naar het gewenste evenwicht in de tijd.

